

Donker Groen verhuist drie platanen

‘Voor onze ETW’ers is dit een machtig mooi project’

Op het plein voor het Olympisch Station in Amsterdam stonden drie platanen. Stonden, ja. Want ze zijn verhuisd. Na een gedegen voorbereiding heeft Donker Groen de bomen een stukje verplaatst, zodat ze nog jarenlang de omgeving kunnen verfraaien. Projectleider Geert-Jan Sollman van Donker Groen vertelt over de gekozen aanpak.

Auteur: Heidi Peters

Pakweg honderd meter, dat was de afstand die de drie platanen verplaatst moesten worden om nog een jaar of vijftig te kunnen voortleven. De reden van de verhuizing was de aanleg van een ondergrondse warmtetransportleiding door het Belgische Denys NV. Er moest dus geboord worden op het Stadionplein. Denys en Donker Groen werken al jaren samen wanneer er in zo'n geval bomen verplaatst moeten worden. Sollman: 'De bomen stonden midden op het plein. Op die plek moest een tijdelijke boorinstallatie drie kilometer buis inbrengen, tot onder de snelweg door, dus die bomen stonden in de weg. De gemeente wilde ze behouden en wij hebben toen een verplantbaarheidsonderzoek gedaan. Hiervoor kijken we onder meer naar de vitaliteit van de bomen, de transportroute en de inpasbaarheid op de nieuwe locatie. De verhuizing bleek gelukkig mogelijk. Platanen zijn heel sterke bomen; met een goede voorbereiding en vakkundige begeleiding komt het verplanten meestal wel goed.'

De beste methode

'Sollman: 'De gemeente Amsterdam gaf aan waar de bomen naartoe moesten. In dit geval was dat maar een klein stukje verderop, aan hetzelfde Stadionplein. We onderzochten of de nieuwe groeiplaatsen geschikt waren voor de platanen. Hierbij spelen factoren mee zoals de grondwaterstand, doorwortelbare ruimte en het percentage bodemzuurstof. Uit het onderzoek bleek dat er voor platanen te weinig voeding in de bodem zat. We verrijkten de grond daarom met een mengsel-op-maat van bomenzand en bomengrond. Nadat de bomen op de nieuwe groeiplaats waren geplant, hebben we bij het afwerken rond de kluit ook een *biobased* beluchtingsbuis geplaatst. Met een goede luchtcirculatie in de grond groeien er sneller nieuwe haarwortels uit de kluit, wat het aanslaan en de hergroei van de bomen bevordert.

Maar goed, eerst moesten ze verhuisd worden. Dat betekent: uit de grond halen. Hiervoor zijn verschillende mogelijkheden:

1. Verplanten door de bomen met de mobiele kraan uit de grond te scheppen.
2. Verplanten met een verplantschop aan een kraan. Dit kun je doen bij bomen met een kluitdoorsnee tot 290 cm.
3. Gecontroleerd hijsen met speciale hijsbanden aan de stam.
4. Ondersteund verplanten middels een frame rond de kluit.

Omdat de kluit bij deze bomen sterk genoeg

was en niet te groot, hebben wij gekozen voor optie 3: hijsen met gestropte hijsbanden.'

Het begin

Sollman vervolgt: 'Na het bekijken van alle tekeningen in verband met eventuele ondergrondse leidingen hebben we de bomen rondgegraven. Goed uitgraven is een combinatie van fingerspitzengefühl en vakmanschap. Dit gebeurt bij Donker altijd onder leiding van een gespecialiseerde boomverzorger, een European treeworker oftewel ETW'er. Toen de bomen vrij stonden, zijn ze met een telekraan uit de grond gehesen. Ze zijn rechtop op een vrachtwagen gezet, 100 m naar voren gereden en vervolgens op de nieuwe plek neergezet. Het gemiddelde gewicht van de bomen was 20 ton en we schatten dat ze zo'n veertig jaar oud zijn. Twee van de bomen zaten vaster dan we dachten. Nadat we de bomen aan de zijanten hadden vrijgegraven, bleek de kluit aan de onderkant nog te bestaan uit een extra bal. Dit kun je van tevoren niet helemaal inschatten. Gelukkig was onze kraan groot, dus het lukte prima om ook deze bomen met extra zware kluiten op te tillen.

Tijdens het verplaatsen is het van belang om de hijsbanden goed te bevestigen en om de bomen in jute te wikkelen om beschadiging te voorkomen. De bomen zijn rechtopstaand vervoerd; dat was vanwege de korte afstand het gemakkelijkst en belast de boom het minste.'

Met de wind mee

Sollman: 'Vervolgens moet je de boom goed plaatsen. Als het mogelijk is, zorgen we ervoor dat de boom weer van dezelfde kant de wind opvangt. Wanneer je een boom ineens andersom op de wind zet, is de kans op schade aan takken groot. Het belangrijkste is vervolgens de nazorg. De bomen moeten goed in de gaten worden gehouden: controleren hoe ze erbij staan, de groei, de vochtigheid van de kluit, water geven en eventueel bemesten. In het eerste jaar is het heel belangrijk om dit goed te monitoren. In totaal houden we de bomen vier jaar nauwlettend in de gaten. Daarna gaan ze op in het normale onderhoud en monitoringsregime van de gemeente.'

Groen Amsterdams hart

Volgens Sollman past de boomverhuizing bij de stad: 'In mijn ervaring zijn Amsterdammers erg betrokken bij het groen. Elk straatje en elk park heeft wel een participatiegroep voor het groen. Mensen staan op de achterste benen wanneer

VERPLANTEN

er een boom gekapt wordt, zeker voor zoiets als een tijdelijke boorinstallatie. De gemeente bepaalt in samenspraak met Denys NV wat er met bomen gebeurt. Hiervoor wordt gekeken naar de status en de levensvatbaarheid van de bomen. In deze platanen zit nog wel vijftig jaar toekomst. Mede daarom is besloten om de bomen te verplanten.'

Samenwerking

Donker Groen is een adviserende en uitvoerende partij voor Denys, het bedrijf voor ondergrondse infra. Daarbij is een sleutelrol weggelegd voor de boomspecialisten van Donker, de ETW'ers en ETT'ers. Sollman: 'Dit zijn machtig mooie projecten om te doen en onze mensen in opleiding leren hier heel veel van. Inmiddels hebben we als Donker Groen veel ervaring met het verplanten met bomen. Belangrijk is om samen de gezonde afweging te maken om een boom wel of niet te verplaatsen, op basis van de waarde en de oekomstbestendigheid van de boom.'

 Geert-Jan Sollman Donker Groen